سایه روشن

واکنش رئیسی به شایعات

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی در واکنش به برخی شایعات مبنی بر انتصابش به عنوان رئیس قوه قضاییه گفت: از همان‌هایی که این خبر را منتشر کرده‌اند، بپرسید.
رئیسی اظهار کرد: در حال حاضر مشغول خدمت‌رسانی در آستان قدس رضوی هستم و هیچ حسی جز خدمت در این بارگاه مقدس ندارم./تسنیم

نامه جامعه مدرسین به سران قوا درباره مسائل اقتصادی

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در نامه‌ای خطاب به سران قوا، ضمن بیان دغدغه‌های اقتصادی، با تاکید بر حمایت از اقشار جامعه، بی‌توجهی به امر نظارت و تصحیح عملکردها را عامل آسیب‌پذیر شدن کشور در مقابل تحریم‌ها عنوان کرد.
در بخشی از این نامه آمده است: برخی بی‌تدبیری‌ها در نحوه مدیریت و سیاستگذاری اجرایی، مشکلات عمده‌ای را برای اقتصاد و معیشت مردم ایجاد کرده است. افزایش روز افزون و افسارگسیخته قیمت‌ها و بی‌توجهی به امر نظارت و تصحیح عملکردها، کشور را در مقابل تحریم‌ها آسیب‌پذیر کرده است. شکل‌گیری بازار سیاه و خلأهای قانونی نیز برای متجاوزان به حقوق مردم فرصتی فراهم کرده تا از این ضعف‌ها سوءاستفاده کرده و بر التهاب بازار بیفزایند. حقیقت آن است که به موقع عمل نکردن و باور نداشتن به جنگ اقتصادی، فرصت‌ها و ظرفیت‌های بی‌شماری را سوزانده است./ایسنا

شورای نگهبان: ایرادات سی.اف.تی برطرف نشده است

شورای نگهبان پس از بررسی مصوبه اصلاح شده مجلس درباره سی.اف.تی، در نامه‌ای به رئیس مجلس اعلام کرد بیشتر مغایرت‌های این مصوبه با شرع و قانون اساسی برطرف نشده است./ باشگاه خبرنگاران

ائتلاف بزرگ اصولگرایان در حال شکل‌گیری است

دبیرکل جمعیت پیروان خط امام و رهبری درباره برنامه اصولگرایان برای انتخابات ۹۸ گفت: باید ائتلافی بزرگ به وجود بیاید و این ائتلاف در حال شکل‌گیری است.
محمدرضا باهنر در نشست خبری افزود: جلسات راهبردی اصولگرایان به همین دلیل با حضور افراد حقیقی و حقوقی موثر تشکیل می‌شود و من هم در آن جلسات هستم؛ هرچند هنوز عنوانی برای این جلسات انتخاب نشده است./فارس

محاکمه بزرگ‌ترین دریافت‌کننده حقیقی تسهیلات بانکی

دادگاه رسیدگی به پرونده دو نفر از اخلالگران بازار ارز در شعبه اول دادگاه ویژه رسیدگی به جرایم اقتصادی تهران به ریاست قاضی موحد برگزار شد.
قاضی درباره اتهامات متهم ردیف اول (قربانعلی فرخزاد) خاطرنشان کرد: بر اساس گزارشات متهم ردیف اول در مراحل مختلف جهت واردات ورق استیل و اقلام دیگر از چند بانک مبلغ ۴۴۶ میلیون و ۵۳۳۲ دلار دریافت کرده و با همکاری سایر متهمان از طریق جعل و به طور صوری در سال جاری و در یک مرحله ۳۲۰ میلیون و ۶۶۲ هزار و ۲۰۱ دلار اخذ کرده و در بازار به قیمت بسیار بالا به فروش رسانده است و ثروت‌اندوزی ناسالم و غیر قانونی انجام داده و هیچ کالایی وارد نکرده است. قاضی در واکنش به اظهارات فرخزاد گفت: متهم خود را به سادگی زده و تجاهل می‌کند. آدمی که می‌تواند این حجم پول را دریافت کند ادبیاتش این‌گونه نیست. براساس گزارش پرونده، متهم بزرگ‌ترین شخص حقیقی دریافت‌کننده تسهیلات از بانک است که این موضوع با ادبیات وی همخوانی ندارد./فارس

جز بازگشت وجوه، مانع دیگری در پرونده بابک زنجانی وجود ندارد

عباس جعفری دولت‌آبادی، دادستان تهران در گفت‌وگو با رادیو تهران درباره آخرین وضعیت پرونده بابک زنجانی گفت: دستگاه قضایی در این رابطه می‌خواهد وجوه برگردد و در این پرونده مانع دیگری وجود ندارد./ایسنا

تذکر با درج در پرونده به علاوه کسر از حقوق

علیرضا سلیمی، عضو هیات نظارت بر رفتار نمایندگان از صدور حکم نهایی نماینده سراوان خبر داد و گفت: این حکم در ۹ بند به تصویب رسید و مقرر شد براساس ماده ۶ قانون هیات نظارت بر رفتار نمایندگان عمل شود.
عضو هیات نظارت بر رفتار نمایندگان یادآور شد: به احتمال زیاد برای آقای درازهی فقط بند الف و ب ماده ۶ اعمال شود؛ یعنی تذکر شفاهی و کتبی به همراه درج در پرونده. البته کسر از حقوق هم خواهد شد اما این موضوع اثر زیادی ندارد و تذکر کتبی و درج در پرونده برای نماینده گران تمام خواهد شد؛ زیرا تذکر کتبی و درج در پرونده که بر مبنای سوءرفتار نماینده صادر می‌شود حکم سبکی نیست. سلیمی گفت: مقرر شد برای نماینده‌ای که فیلم جلسه غیرعلنی را ضبط و منتشر کرده است نیز ماده ۶ قانون نظارت بر رفتار نمایندگان اعمال شود. این عضو هیات نظارت بر رفتار نمایندگان خاطرنشان کرد: حق شکایت برای کارمند گمرک باقی است و می‌تواند در دادگستری شکایت کند که به وی اهانت شده است./مهر

بررسی رفتار ایران در برابر اروپا پس از خروج آمریکا از برجام

مدارای ۲۴۰ روزه

مریم شریف‌زاده
سیاسی

با پایان سال ۲۰۱۸ و عملیاتی نشدن ساز و کار ویژه مالی اروپا برای تجارت با ایران (اس.پی.وی)، کتاب بدعهدی‌های اروپایی قطورتر شد. سه کشور آلمان، فرانسه و انگلیس از زمان خروج آمریکا از برجام، بارها از تلاش برای حفظ برجام گفته‌اند و وعده‌هایی داده‌اند، اما با وجود گذشت بیش از هفت ماه و نیم، هر بار عمل به وعده‌هایشان را عقب انداخته‌اند. اکنون شاید این سوال برای خیلی‌ها پیش آمده باشد که واکنش ایران به جدیدترین خلف وعده اروپا چه خواهد بود. جام جم برای روشن شدن این موضوع، مجموعه‌ای از واکنش‌های مقامات کشورمان در برابر بدعهدی‌های اروپا از ۱۸ اردیبهشت تاکنون را مرور کرده است.

	اقدامات اروپا و آمریکا	واکنش ایران
اردیبهشت	۱۸ اردیبهشت، رئیس جمهور آمریکا خروج این کشور از برجام را اعلام کرد و پس از آن سندی را برای بازگرداندن تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران امضا کرد و گفت بالاترین سطح تحریم‌های اقتصادی را اعمال خواهیم کرد و تحریم‌ها بعد از دوره‌های ۹۰ و ۱۸۰ روزه بازخواهد گشت.	حسن روحانی، رئیس جمهور کشورمان دقایقی بعد به این اظهارات ترامپ واکنش نشان داد و گفت: از این لحظه، توافق برجام بین ایران و پنج کشور است و من به وزارت خارجه دستور دادم ظرف چند هفته آینده با کشورهای اروپایی و دو کشور بزرگ دیگر یعنی روسیه و چین مذاکرات لازم را انجام دهند. اگر در پایان این مهلت و زمان کوتاه ما به این نتیجه رسیدیم که با همکاری پنج کشور می‌توانیم همه آنچه در برجام خواست ملت ایران بوده به دست آوریم، برجام پایدار خواهد ماند و اگر ببینیم منافع ما تضمین نخواهد شد تصمیمات نظام را در آن شرایط به اطلاع مردم می‌رسانم.
خرداد	چند هفته بعد از خروج آمریکا از برجام، اتفاق مثبتی از سوی اروپایی ها دیده نشد و مقامات اروپایی صرفا بر ضرورت حفظ برجام تاکید داشتند؛ اما در کنار این مساله هر چند وقت یک بار زیاده‌خواهی‌هایی از سوی مقامات اروپایی درباره فعالیت موشکی و منطقه‌ای ایران شنیده می‌شد.	رهبر انقلاب فرمودند: از برخی حرف‌های بعضی از دولت‌های اروپایی اینجور برمی‌آید که توقع دارند ملت ایران هم تحریم‌ها را تحمل کند و هم از فعالیت هسته‌ای خود دست بکشد و محدودیت‌ها را ادامه دهد. من به این دولت‌ها می‌گویم بدانند که این خواب آشفته تعبیر نمی‌شود. ایشان با بیان این‌که ملت و دولت ایران تحمل نمی‌کند هم تحریم شود و هم «حبس هسته‌ای» باشد، به سازمان انرژی هسته‌ای دستور دادند سریعا آمادگی لازم برای رسیدن به ۱۹۰ هزار سو را فعلا در چارچوب برجام فراهم کند و برخی مقدمات دیگر را که رئیس جمهور دستور داده بلافاصله آغاز شود.
تیر	بسته پیشنهادی اتحادیه اروپا به ایران پس از خروج آمریکا از برجام و بعد از حدود دو ماه ارائه شد. براساس جزئیات منتشر شده از این بسته، اروپایی‌ها در حوزه بانکی به دنبال ایجاد کانالی بودند که از طریق آن امکان ارتباط بانکی فراهم شود. در حوزه نفتی اما درحالی‌که ایران به دنبال دریافت ضمانت کمّی برای فروش نفت است، اروپا در بسته پیشنهادی به کمیت خرید نفت اشاره‌ای نداشته است. همچنین در آن روزها اتحادیه اروپا پس از نشست کمیسیون مشترک برجام بیانیه‌ای منتشر و در آن اعلام کرد، حفظ کانال‌های بانکی، ادامه صادرات نفت و گاز ایران و ایجاد جو سرمایه‌گذاری مطلوب در ایران اولویت است.	حسن روحانی در تماس تلفنی با آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان با اشاره به ارائه بسته پیشنهادی سه کشور اروپایی در ارتباط با چگونگی عمل به تعهدات و همکاری‌هایشان در برجام، آن را مایوس‌کننده عنوان کرد و گفت: متاسفانه در بسته پیشنهادی ارائه شده راهکار عملیاتی و شیوه مشخصی برای ادامه همکاری‌ها وجود نداشت و یک سری تعهدات کلی در حد بیانیه‌های سابق اتحادیه اروپا عنوان شده بود. همچنین حسن روحانی در تماس تلفنی امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه با وی عنوان کرد: بسته پیشنهادی اروپا درباره ادامه روند همکاری‌ها در برجام دربرگیرنده همه خواسته‌های ما نیست و امیدواریم روند مذاکرات وزرای پنج کشور بتواند خواسته‌های ایران را برای ادامه همکاری در برجام تامین کند. رئیس جمهور گفت: انتظار ما از اروپا ارائه یک برنامه عملیاتی روشن و دارای زمانبندی است تا بتواند نقشی جبران‌کننده در قبال خروج آمریکا داشته باشد.
تیر	آمریکا با ادعای این‌که می‌خواهد به‌طور کامل جلوی صادرات نفت ایران را بگیرد، تهدید کرد مشتریان نفتی ایران باید تا بازه زمانی ۱۳ آبان، حجم واردات نفت از تهران را به صفر برسانند.	حسن روحانی در جمع ایرانیان مقیم سوئیس گفت: آنها معنی این حرف را نمی‌فهمند، چراکه اصلا معنی ندارد نفت ایران صادر نشود و آن وقت نفت منطقه صادر شود. اگر شما توانستید، این کار را بکنید تا نتیجه‌اش را ببینید.
مرداد	آمریکا، انگلیس فرانسه و آلمان طی بیانیه ای آزمایش موشک ماهواره‌بر ایران را محکوم و آن را با قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد ناسازگار (مغایر) دانستند. در بخشی از بیانیه آمده است: ایران با پرتاب جدید ماهواره‌بر سیمرغ در تاریخ ۲۷ جولای، یک بار دیگر فعالیتی را به نمایش گذاشته که با قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت ناسازگار است.	مقامات کشورمان همواره بر ماهیت دفاعی برنامه موشکی ایران تاکید کرده و گفته‌اند این برنامه ها براساس نیازهای کشور طراحی می‌شود و هیچ قطعنامه‌ای در شورای امنیت، برنامه موشکی یا آزمایش‌های موشکی ایران را ممنوع نکرده است. وزیر خارجه کشورمان هم بارها این‌گونه ادعاها را تکذیب کرده و چند هفته قبل نیز به دنبال ادعاهای مایک پمپئو، وزیرخارجه آمریکا مبنی بر نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت از سوی ایران گفت: کسانی که با برجام آشنا هستند می‌دانند موشک‌ها در برجام هیچ ممنوعیتی ندارد و در قطعنامه ۲۲۳۱ هم صرفا موشک‌هایی که برای حمل کلاهک هسته‌ای طراحی شدند و آن هم ممنوعیتی ندارد، از ایران خواسته شده است از آن موشک‌ها استفاده نکند.
مهر	پس از نشست کمیسیون مشترک برجام که در سطح وزیران خارجه ایران و ۴+۱ در نیویورک برگزار گردید در بیانیه‌ای اعلام شد: اعضا از به‌روزسانی «قانون انسداد» اتحادیه اروپا، و اعطای مجوز به بانک سرمایه‌گذاری اروپا استقبال کردند. این بیانیه درباره راه‌اندازی کانال مالی برای تبادلات ایران و اروپا صرفا به این مطلب بسنده کرد که اعضا پیگیری اقدامات مشخص و موثر برای تضمین کانال‌های پرداخت با ایران و تداوم صادرات نفت و میعانات گازی، محصولات نفتی و پتروشیمی را مجددا مورد تایید قرار دادند.	محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان در گفت‌وگویی اظهار کرد: حداقل هفت بانک مرکزی اروپایی توافق کرده‌اند که یک راهکار ویژه مالی را برای ارتباط با ایران ایجاد کنند، راهکاری که قرار است در آینده به موسسه‌ای تبدیل شود که خود اروپایی‌ها را نجات دهد. وی گفت: آنچه که به مساله ایران مربوط است، در آینده‌ای نزدیک انجام می‌شود، اما آنچه که آنها می‌خواهند که فراتر از ایران بتواند کار کند، ممکن است زمان بیشتری طول بکشد. سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزارت امور خارجه نیز در نیویورک اعلام کرد بر اساس مذاکراتی که با اروپایی‌ها انجام شده است، سازوکارهای تبادل بانکی و تجاری با ایران تا شروع دور دوم تحریم‌های آمریکا در ۱۳ آبان اجرایی خواهد شد.
آبان	اروپا با اعلام اینکه عملیاتی شدن ساز و کار مالی اروپا زمان‌بر است تاکید کرد تا قبل از ۴ نوامبر (۱۳ آبان) صرفا قادر است این ساز و کار را به صورت نمادین، رونمایی کند.	بهرام قاسمی سخنگوی وزارت خارجه با بیان این‌که در حال رصد کردن اقدامات اروپا در ارتباط با ساز و کار مالی هستیم اعلام کرد این ساز و کار بخوبی پیش می‌رود و به دلیل پیچیدگی‌های فنی ممکن است کمی زمانبر باشد.
آبان	استیون منوچین وزیر خزانه‌داری به همراه مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا سیاست های تخاصمی واشنگتن علیه ملت ایران را با اعلام تحریم های یکجانبه و غیرقانونی اعلام کردند با این حال به‌رغم این‌که اعلام شده بود ساز و کار مالی اروپا تا قبل از بازگشتن تحریم‌های آمریکا در ۱۳ آبان عملیاتی می‌شود، هیچ خبری از این ساز و کار نشد. اروپا در مقابل اعلام رسمی بازگشت تحریم‌ها از سوی آمریکا، صرفا به ابراز تأسف بسنده کرد و حتی همان وعده راه‌اندازی نمادین کانال ویژه مبادلات مالی و بانکی با ایران را عملی نکرد. در این مقطع، سوئیفت هم بانک‌های ایران را تحریم کرد. اتحادیه اروپا با تاسف‌بار خواندن این اقدام اعلام کرد به ایجاد سازوکار جدید مالی برای تجارت با ایران سرعت بیشتری می‌بخشد.	روحانی، اظهارات مقامات آمریکا را صرفا نمایشی برای جنگ روانی و بزرگ جلوه دادن تحریم‌ها دانست و گفت: آمریکایی‌ها هر چه در توان داشته‌اند تا الان انجام داده‌اند. وی در دیدار مدیران وزارت اقتصاد گفت: امروز هم همه کشورهای دنیا به استثناء چند کشور، در برابر آمریکا قرار دارند و در کنار ایران هستند. این موفقیت دیپلماسی ما است». ظریف نیز در صحن علنی مجلس گفت: واقعیت امر این است که برجام علی‌رغم همه بدعهدی‌های آمریکا، امروز ملاک شکست آمریکا در دنیا شده است. شما ببینید متحدین آمریکا حساب ویژه‌ای درست کرده و اعلام می‌کنند که نمی‌خواهیم زیربار آمریکا برویم. وی افزود: بزرگترین کلاه در تاریخ آمریکا به خاطر برجام سر آمریکا رفت. عراقچی هم در پایان آبان اعلام کرد: اراده سیاسی اتحادیه اروپا و سه کشور اروپایی برای حفظ برجام همچنان جدی است. ابتکارات جدیدی در خصوص اس پی وی در حال طراحی است و مذاکرات کارشناسی ما با آنها ادامه دارد.
آذر	خبرها از اتحادیه اروپا حکایت از اختلاف کشورهای اروپایی درخصوص ساز و کار مالی داشت تا جایی که هیچ یک از کشورهای این قاره از ترس تحریم‌های آمریکا، تمایلی برای میزبانی دفتر ساز و کار مالی نداشتند. همین مساله یکی از دلایل طولانی شدن راه‌اندازی ساز و کار مالی اروپا بود.	عراقچی گفت: هنوز هیچ کشوری حاضر نشده میزبانی سازوکار مالی بین ایران و اروپا را قبول کند؛ اتریش و لوکزامبورگ قبول نکردند و اروپا ناتوان از ثبت SPV است. وی با بیان این‌که برجام در شرایط دشواری قرار گرفته، گفت: اعمال مجدد تحریم‌های آمریکا، بهره‌مندی ایران از مزایای برجام را به صفر نزدیک کرده است و اگر ایران از مزایای برجام بهره‌مند نشود این توافق زنده نمی‌ماند. رئیس سازمان انرژی اتمی هم تاکید کرد: مهلت داده شده به اروپا، رو به پایان است و صبر مردم ما روز به روز کمتر می‌شود. وی افزود: اگر نتوانیم نفت خود را به فروش برسانیم تصور نمی‌کنم حفظ برجام به نفع ما باشد.
آذر	از سوی برخی رسانه‌های غربی اعلام شد کانال مالی اروپا احتمالا فروش نفت ایران را پوشش نخواهد داد. براساس این گزارش‌ها کانال ویژه اروپا صرفا به اقلام بشردوستانه و دارو اختصاص خواهد داشت.	ظریف با تاکید بر این‌که فروش نفت، محور کانال مالی اتحادیه اروپا با ایران است، گفت: اگر پول نفت ایران به حسابی واریز نشود مشخص نیست پولی برای مراودات وجود داشته باشد از سوی دیگر قسمت عمده صادرات جمهوری اسلامی ایران نفت است، بنابراین به نظر می‌رسد برخی فضاسازی‌ها در حال شکل‌گیری است تا مردم را ناامید کند.
دی	با وجود وعده اروپایی‌ها مبنی بر این‌که ساز و کار مالی ویژه برای تجارت با ایران تا آخر سال ۲۰۱۸ راه‌اندازی می‌شود هنوز هیچ خبری از این ساز و کار نیست. موگرینی در تازه‌ترین موضع‌گیری خود دیروز در مصاحبه‌ای بدون اشاره به تاریخ اعلام شده برای اس.پی.وی به تکرار مواضع قبلی خود پرداخت و گفت: ما اروپایی ها به هیچ عنوان نمی توانیم بپذیریم که یک قدرت خارجی برای ما تعیین تکلیف کند و بگوید با چه کشوری کار کنیم و با چه کشوری کار نکنیم. وی افزود: ما تلاش می‌کنیم به تجار اروپایی ابزارهایی بدهیم که از آنها در برابر تحریم‌های آمریکا محافظت کند.	محمد جواد ظریف در تازه ترین موضعگیری خود گفت: تعهدات اروپا خیلی فراتر از اس پی وی است، ما معتقدیم باید این تعهدات اجرایی شود، اس پی‌وی یک مرحله مقدماتی است برای اجرایی کردن تعهداتشان، کماکان می‌گویند داریم عملیاتی می‌کنیم، علت تأخیر این است که آمریکا موانع ایجاد می‌کند و آنها سعی می‌کنند موانع را بردارند و یک سازوکاری ایجاد نکنند که کاغذی باشد بلکه باید عملیاتی باشد. این‌که چقدر جدی است باید ببینیم چه کار می‌کنند، ما شاهد بودیم چند بار تا مرحله اعلام پیش رفته‌اند، تحولاتی اتفاق افتاده که مانع این اعلام شد؛ چه تحولات از سوی آمریکا و چه تحولات دیگر که باید در آینده کاملا مشخص شود چه دست‌هایی در آن وجود داشته است. اما در پایان کار باید دید این سازوکار اروپایی‌ها چقدر عملیاتی است. کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی هم چندی قبل در گفت‌وگویی در پاسخ به این‌که اگر به هر دلیلی ساز و کار مالی توسط اروپایی‌ها به نتیجه نرسد، آیا از برجام خارج می‌شویم، تاکید کرد: نه این به معنای این نیست که از برجام خارج می‌شویم، در این صورت، بستگی به تصمیم مقامات عالی کشور دارد.